

SENSORVEILEDNING

SPED3001/3003

Lærevansker og særskilte behov i et individ- og systemperspektiv

Ordinær eksamen Høst 2021

Modul 1: Spesifikke lærevansker knyttet til språk og kognisjon

Denne eksamenen er knyttet til modul 1 på SPED 3001/3003, som omhandler spesifikke lærevansker knyttet til språk og kognisjon (språkvansker, lese- og skrivevansker og matematikkvansker).

Skoleeksamen: 07.10.2021 (6 timer).

Se kursbeskrivelsene med læringsmål (som er like for begge kursene):

SPED3001: <https://www.uio.no/studier/emner/uv/isp/SPED3001/>

SPED3003: <https://www.uio.no/studier/emner/uv/isp/SPED3003/>

Eksamensoppgave

Denne eksamen består av to deler. Del A med seks kortsvarsoppgaver og del B med to langsvarsoppgaver.

På del A skal du svare på **alle seks** (6) kortsvarsoppgavene.

På del B skal du velge **en** (1) av de to langsvarsoppgavene og svare kun på denne ene.

På kortsvarsoppgavene (del A) er det ikke forventet at du skal skrive en lang utredning, men svare kort og konsist på det som spørres om (maksimalt 300 ord pr. oppgave). Mens på langsvarsoppgaven (del B) skal du skrive mer utfyllende (maksimalt 1200 ord).

Hver av de to delene A og B teller 50 % av den samlede eksamenskarakteren på modul 1. Du må besvare og få bestått på både del A og B for å få bestått på eksamen.

Del A: Kortsvarsoppgaver

Svar på **alle seks** (6) kortsvarsoppgavene.

1. Velg tre språklige områder og redegjør for hvilke vansker barn med utviklingsmessige språkforstyrrelser (DLD) kan ha innenfor disse områdene.
2. Redegjør for hva stamming er og beskriv hvordan stamming kan påvirke ulike aspekter av livet til de som stammer (for eksempel sosialt, emosjonelt, skole og jobb).
3. Beskriv de karakteriserende lærevansker barn med dysleksi kan vise og angi kriteriene for en diagnose.
4. Barn med migrasjonsbakgrunn, som ikke har norsk som morsmål, har økt risiko for ikke å bli henvist til pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og er ofte underdiagnostisert når de har spesifikke lærevansker. Forklar hva personalet på skolen kan gjøre (for eks. i kartlegging) for å redusere disse risikoene når de mistenker at barnet kan ha mer alvorlige lesevansker.
5. Beskriv hvordan barn med utviklingsmessig dyskalkuli sine aritmetiske ferdigheter skiller seg fra barn med typisk utvikling.
6. Beskriv hva som ligger i begrepet matematikkangst og forklar hvilke konsekvenser det kan få for matematikklæring.

Del B: Langsvarsoppgave

Velge **en** (1) av de to langsvarsoppgavene og svar kun på denne ene.

1. Flerunderskuddsmodellen (multiple-deficit model [MDM]) kan hjelpe oss til å forstå lærevansker. Modellen antar at lærevansker er et resultat av det komplekse samspillet mellom risiko og beskyttende faktorer på ulike nivåer (for eks. genetisk, miljø, kognitiv). Forklar hvordan flerunderskuddsmodellen fungerer, hvordan risiko og beskyttende faktorer defineres og hvilken rolle de spiller, og hvordan denne modellen kan forklare komorbiditet mellom de spesifikke lærevansker som har blitt behandlet i denne modulen (DLD, dysleksi og dyskalkuli).
2. Etter oppstart på 5. trinn ble det synlig at Paula har vansker med grunnleggende ferdigheter innenfor lesing, skriving og matematikk. De grunnleggende leseferdighetene er etablert, men hennes skriveferdigheter er fortsatt ansett som problematiske. Når det gjelder matematikk viser hun mangler i grunnleggende ferdigheter. Multiplikasjonstabellen er ikke automatisert, og hun er ikke sikker på plassverdisystemet – blander ener- og tierplassen. Paula uttrykker selv at matematikk er vanskelig og at hun er lite motivert for det.

Skolen har kartlagt Paula med kartleggingsprøver med følgende resultater:

- Grunnleggende lesing: 30. persentil
- Staving: 10. persentil
- Matematikk (Regnefaktaprøven – multiplikasjon): 15. persentil

Skolen kommer til å gi Paula Tier 2 -støtte.

- a) Forklar den generelle ideen om hva nivå 2 -støtte skal inneholde.
- b) I tillegg gi to (2) eksempler på anbefalte metoder for utbedring av lese- og stavevansker (én metode for lesenøyaktighet eller flyt og én metode for stavemåte) OG to (2) eksempler på anbefalte metoder for utbedring av matematiske vanskeligheter, som kan brukes til å støtte Paulas læring.

Kriterier ved sensurering

Under redegjør vi for 1) formkrav, 2) generelle kriteria for sensurering, 3) vurdering knyttet til kort- og langsvarsoppgavene, 4) oppgavespesifikke kriteria for sensurering og 5) generelle beskrivelser av karakterene A-F.

1) Formkrav

- Hver av kortsvarsoppgavene skal være på maksimalt 300 ord og langsvarsoppgaven på maksimalt 1200 ord.
- Både del A og B må besvares og består for å få bestått eksamen.

2) Generelle kriteria

- Hvor tydelig og fullstendig oppgaven er besvart
- Hvor godt relevante og sentrale faglige momenter er trukket inn i besvarelsen
- Hvordan besvarelsen «gjør rede for» og/eller å «drøfter» når det bes om
- Hvordan besvarelsen behandler/forholder seg til sentrale begreper i oppgaveteksten
- Hvordan besvarelsen gjør bruk av pensum/faglitteraturen og forelesningene
- Hvordan besvarelsen er disponert (logisk oppbygning, balanse og indre sammenheng)

3) Vurdering av kort- og langsvarsoppgavene (del A og B).

Kortsvarsoppgavene (del A)

- Hver av de seks kortsvarsoppgavene teller like mye. For hver av disse oppgavene gis 0-5 poeng. Der fem poeng er maksimal uttelling for et særdeles godt svar og 0 poeng gis for manglende eller et svært mangelfullt svar.
- Summen av poeng på de seks kortsvarsoppgavene bestemmer karakter på del A.

Langsvarsoppgaven (del B)

Del B av eksamen vurderes etter karakterskalaen (A-F), som blir omgjort til poeng for å få muligheten til å tildele en sterk eller svak vurdering/karakter (for eks. B- eller D+).

Fastsetting av samlet karakter for del A og B

- Både del A og B må besvares og består for å få bestå eksamen.
- Hver av de to delene A og B teller 50 % av den samlede karakteren.
- Studentene får bare en samlet karakter
- Endelig karakter fastsettes ved å regne ut gjennomsnittet av poengene gitt på del A og B. Utrekning av endelig karakter tar hensyn til om karakteren på de to delene var svak eller sterk, og rundes alltid opp.

4) oppgavespesifikke kriteria for sensurering

Del A: Kortsvarsoppgaver

1.

Kandidatene kan gjøre ulike valg når de svarer på oppgaven. Noen kan velge å bruke ordforråd (semantikk), grammatikk, fonologi og pragmatikk. Andre kan velge å bruke innhold, form og bruk. Alle er godkjent. Det viktigste er at de velger relevante områder og at redegjørelsen for vansker er riktig ut i fra beskrivelsene under.

5 poeng gis når alle tre områdene er særlig godt redegjort for. 4 poeng gis når to av områdene er særlig godt redegjort for og det tredje er tilfredsstillende. 3 poeng gis når ett av områdene er særlig godt redegjort for og de to andre er tilfredsstillende. 2 poeng gis når tre områder kun er akseptabelt redegjort for. 1 poeng gis når tre områder nevnes uten en nærmere beskrivelse eller hvis det inneholder en del feil. 0 poeng gis hvis oppgaven ikke er besvart eller om områdene som nevnes ikke er relevante for DLD. Presisjonsnivået og at relevant informasjon er inkludert er avgjørende for poengsetting. Ordbegrensningen må også tas med i vurderingen (ca. 100 ord per område). Det er derfor ikke forventet at alle detaljer som er inkludert under må være med i besvarelsen.

Semantikk (innhold): knyttes gjerne til begrepsoppbygging og ordforråd. Et redusert og et lite nyansert ordforråd. Ordlæringen går saktere hos barn med DLD og er mindre stabil enn hos jevnaldrende. Utfordringer knyttet til betydningen av språklige uttrykk, hva ord og ytringer betyr. Ordletingsvansker (hente fram ord fra langtidsminnet).

Grammatikk (morfologi og syntaks, form): barn med utviklingsmessige språkforstyrrelser har vansker med å tilegne seg verb og verbbygning er vanskelig (morfologiske vansker). Uregelmessig flertalls- og tempusbøyninger er spesielt utfordrende. Funksjonsord og konjunksjoner kan være vanskelig. Tar lenger tid før de setter sammen ord til setninger, og bruker kortere setninger. Vansker med å forstå lange og komplekse setninger som inneholder mye informasjon.

Fonologi (form): for barn med DLD er ikke vanskene knyttet til å artikulere språklydene, men det å oppfatte det språklige aspektet ved språklydene (fonemene). Altså det å formidle og skille ordmening. Måten det kan komme til syne er at barna ikke bruker språklydene som forventet i talen. Barna erstatter og forenkler selv om de mestrer å artikulere lydene isolert. Svak språklig bevissthet i skolealder.

Pragmatikk (bruk): begrenset ordforråd og utfordringer med grammatiske ferdigheter kan ha betydning for måten vi bruker språket i sosiale kommunikasjon. Tar lite språklig initiativ, svarer ikke på henvendelser, plutselig tar opp nye og uforventede emner i samtalen og i liten stand til å reparere brudd i kommunikasjonen. Vansker med å forstå tvetydige og ufullstendige og humoristiske utsagn. Vansker med å ta en annen sitt perspektiv (gi for lite eller for mye informasjon).

Diskursferdigheter, narrative ferdigheter og verbalt minne kan også være relevante områder å inkludere, men dette er i mindre grad dekket i pensum og i forelesninger som egne områder.

Hovedlitteratur:

- Rygvold et al. 2019, s. 313-316
- Neuman (2018)
- Forelesninger: Språkvansker 1 og 2 (Canvas).

2.

En særdeles god besvarelse (5 poeng) redegjør for de ulike typene talebrudd, sekundæratferd og beskriver hvordan stamming påvirker voksne og barn.

Beskrivelse av ulike former for stamming (1 poeng). Forklare de ulike typene for talebrudd, gjerne med eksempler, hva repetisjoner (av lyder: k-k-k-katt, av stavelser: ka-ka-kan jeg..., av hele ord: jeg-

jeg-jeg), forlengelser (en lyd forlenges: fffffryser, aaaaapekatt) blokkeringer (stopp av tale grunnet låst artikulasjonsapparat eks: .....anne eller ....blokkfløyte). hvis studenten redegjør for alle tre formene for talebrudd med beskrivelser eller eksempler.

Forekomst, årsak (1 poeng dersom 3 eller flere av disse punktene beskrives, ½ poeng med 2 punkter):

- stamming oppstår som regel mellom 2-4 år,
- inntil 11% av alle barnehagebarn stammer en periode i løpet av barnehagealder,
- rundt 70% slutter å stamme før skolealder.
- stamming er arvelig og
- stamming har et nevrologisk opphav (de som utvikler stamming har en nevrologisk predisposisjon for å utvikle stamming).

Redegjøre for sekundæratferd (1 poeng)

Beskrive hvorfor sekundæratferd oppstår (personen forsøker å ikke stamme) og redegjøre for de to ulike formene for sekundæratferd. Dette er unngåelsesatferd som er strategier i forkant av et stammeøyeblikk for å unngå stammingen. Dette kan være unngåelse av ord, lyder, situasjoner, for eksempel en person som unngår å si hvor han kommer fra fordi byen begynner på en lyd han stammer på (sier et annet sted eller vet ikke). Fluktatferd er strategier som brukes for å avbryte stammeøyeblikket, dette kan for eksempel være hodebevegelser eller lyder.

Redegjøre for at barnehagebarn påvirkes av stamming (1 poeng)

Beskriver kort at barnehagebarn kan reagere på stammingen. Dette kan innebære at de har negative tanker om hvordan de snakker (at de ikke snakker like bra som de andre barna), at de unngår situasjoner, viser frustrasjon, sinne osv. Det er fordelaktig om de her argumenter for at barna skal få behandling av logoped, at barnehageansatte ikke skal «vente og se».

Stammings innvirkning på skolebarn og voksne (1 poeng om 3 eller flere punkter inkluderes, ½ poeng med 2 punkter):

- Rundt 1% av skolebarn og voksne stammer
- Risiko for å oppleve mobbing (evnt at det skrives noe om viktighet av åpenhet og kunnskap om stamming)
- Stamming innebærer økt risiko for psykiske lidelser, spesielt sosialt angst
- Kan innvirke på valg av jobb (velger yrker hvor man kommuniserer mindre), hvordan man blir vurdert i skolen
- Kan innvirke på livskvalitet
- Kan innvirke på nære relasjoner (høyere skilsmisserate for eks)

Hovedlitteratur:

- Hoff & Sønsterud (2019)
- Baluyot & Sjøstrand (2019)
- Forelesning Språkvansker 4: Stamming (Canvas)

3.

The characterizing difficulties of children with dyslexia entail

- *reading accuracy* difficulties (1 point, alternatively named as decoding, word recognition, or nonword/pseudoword reading difficulties)
- *reading fluency* difficulties (1 point, alternatively named as word-list reading difficulties)

- *spelling difficulties* (1 point, can be formulated as ‘and/or’ à not all children with dyslexia have spelling difficulties, but difficulties in this area are covered within the definition of dyslexia as a learning disability)

The relevant criteria for a diagnosis should entail

- *Severity* (0,5 points, alternatively named as that the above mentioned difficulties must be severe), as indicated by performance on standardized measures below the 10th-15th percentile (0,5 points for the correct cut-off)
- *Persistence* (0,5 points, alternatively named as that the above mentioned difficulties must be persistent or resistant to intervention), as indicated by non-response to intensive and personalized instruction following a response-to-intervention approach (0,5 points for an explanation of how persistence is measured, so through intensive instruction/following RtI approach/indicating nonresponse to intervention).

Hovedlitteratur:

Forelesning 1 – Reading development & accuracy difficulties (Canvas)

Forelesning 2 – Reading fluency difficulties (Canvas)

Forelesning 4 – Spelling difficulties (Canvas)

Forelesning 5 – Theoretical considerations (Canvas)

Cain, 2010

4.

A complete answer should include elements not related to assessment (1 point, e.g., training teachers in warning signs for reading difficulties, not delaying referral for assessment and intervention) and elements related to assessment (4 points, see below for subdivision). For the latter, students may discern between word-level reading difficulties and reading comprehension difficulties. If they are complete, their tips for assessment may look like this:

In the case of suspected word-level reading difficulties (2 points), extra testing should involve:

- RAN-digits, if possible also in the first language (L1)
  - Pseudoword decoding
  - Text reading fluency
- With the addition that performance on different reading tests can be compared to identify the source of the reading problems (exposure to L2 or deficient learning mechanism for reading).

In the case of suspected reading comprehension difficulties (2 points), extra testing should involve:

- Check the child’s language performance in the L1
  - Check developmental milestones within the L1
  - Assessing the gap between listening comprehension and reading comprehension
- A large gap is indicative of latent decoding problems.

If students do not make this distinction, they can still earn points if they mention something about a) testing/gaining information about performance in the L1 (1 point), b) testing additional reading and language skills (1 point, e.g., rapid automatized naming, pseudoword decoding, text reading fluency, listening comprehension), and/or c) comparing performance on multiple tests to look for discrepancies (1 point).

If students do not obtain the maximum score, but mention something about early screening, this can be awarded with 1 point. The same holds for explaining the principle of dynamic testing/assessment. Both elements are relevant for battling underdiagnosis, but cannot be performed by school staff.

Hovedlitteratur

Forelesning 2 – Reading fluency difficulties (Canvas)

Forelesning 3 – Reading comprehension difficulties (Canvas)

Bråten, 2007 (Ch 6 and 7)

5.

The main elements include describing that children with dyscalculia have impairments in both arithmetic fact retrieval and in strategy use compared to typically developing children. Children with dyscalculia struggle to learn and remember basic arithmetic facts (i.e., addition and subtraction facts in number range 1–20, and multiplication and division tables - definition of arithmetic skills/fact (0.5 p), which is shown that they make more errors and have lower response time compared to their peers (2 p.). They use more immature calculation strategies (e.g., finger counting, number sequences, count on/all strategies) (2 p.) compared to their age peers. Problems in arithmetic fact retrieval is also part of a diagnosis of dyscalculia (e.g., in ICD-10) (0.5 p.).

Hovedlitteratur:

- Forelesning: Matematikkvanser I: Introduction to mathematical difficulties | Intro til matematikkvanser (Canvas)

- Ostad (2013)

- Butterworth (2019): Chapters 1, 5

- Mononen & Lopez-Pedersen (2019): Matematikkvanser

6.

Definition of mathematics anxiety (MA) is given (e.g., a feeling of tension and anxiety that interferes with manipulation of numbers and solving math problems, both in everyday life and academic situations (1 p). Antecedents for MA are given; 3 correctly described give 0.5 p. each (incl. genetics, age, gender, culture, teachers, parents, peers, low math performance). The role working memory plays in the relation of MA and math performance can be given (0.5 p.); MA takes up cognitive resources (e.g., working memory) and thus limits resources available in that situation for math learning. MA is negatively associated with math achievement, may increase negative attitudes to mathematics and avoidance of math related tasks and situations (2 p.)

Hovedlitteratur

- Haase, Guimarães, & Wood (2019): Mathematics and Emotions: The Case of Math Anxiety

- Butterworth (2019): Chapter 10

- Forelesning 3: Kjennetegn og årsaker Del 2 (Canvas)

Del B: Langsvarsoppgave

1.

This question requires students to integrate everything they have learnt about factors associated with the development of learning difficulties, specifically those addressed in the lectures (DLD, dyslexia, and math difficulties/dyscalculia), and connect this to the currently dominant theoretical framework within the field.

A complete answer (A) should include:

a) a definition of the multiple-deficit model (stressing the *multi-factorial origin* of learning disabilities that develop through many different pathways),

b) a definition of risk and protective factors (in terms of increasing or decreasing the *liability/chance* to develop a learning disability, *probabilistic* in nature),

c) an explanation of their role within the model (focusing on interaction/complex interplay/mutual influences), also addressing the different levels at which they might occur (e.g., genetic, environmental, neurological, cognitive)

d) some examples of known risk (and protective, if addressed) factors associated with DLD, dyslexia, and math difficulties/dyscalculia (see table for overview)

e) an explanation that shows that the student understands that some risk factors overlap between disorders, which explains why these disorders co-occur more frequently than others.

In order to pass (E), a student should be able to say something about risk factors (either cognitive or environmental) generally associated with each of the three learning disabilities addressed in this module (i.e., DLD, dyslexia, and dyscalculia) and write at least 300 words (= 25% of word limit).

	Risk factors	Protective factors
DLD	Family risk (G) Home environment (E) Late talker (C)	
Dyslexia	Phonological awareness (C) Rapid automatized naming (C) Verbal-short term memory (C) Letter-sound knowledge (C) Listening comprehension (C) Absence from school (E) Family problems (E) Low language input (E) Poor quality/lack of instruction (E) Family risk (G)	Good language skills (C)
Math learning difficulties/ Dyscalculia	Number sense (C) - especially in dyscalculia Early math skills (e.g., counting, arithmetic skills) (C) Executive functions (e.g., working memory) (C) Language skills (C) Motivation and emotions (e.g, math anxiety) Poor quality/lack of instruction (E) Home environment (E) Family risk (G)	

Note. C = cognitive; E = environmental; G = genetic.

Hovedlitteratur:

- Forelesninger Lese- og skrivevansker, språkvansker og matematikkvansker (Canvas)
- Cain (2010), Diamanti et al. (2018); Angelelli et al. (2004), Rygvold et al. (2019), Neuman (2018), Butterworth (2019), Haase, Guimarães, & Wood (2019), Passolunghi & Costa (2019), Prediger, Erath, & Opitz (2019).

2.

The first part of the question (a) relates to Response to Intervention (RTI) model, and Tier 2, intensified instruction. The second part (b) focuses on providing educational support for student's reading and mathematics learning with effective, research-based methods.

a) A complete answer (A) should include the core elements of Tier 2 support:

- provided for the students who do not benefit enough from Tier 1 (general) support; these students have been identified using assessment (screening)
- Tier 2 support can be additional to Tier 1 instruction but sometimes also provided as part of regular instruction (e.g., as part of mathematics lesson)
- methods should ideally be research-based (proven to be effective)
- small group instruction with special needs educator is one form of organizing support, another could be co-teaching: special educator working with classroom teacher (can be done inside or outside of classroom)
- regular progress monitoring is important, to see if the intensified support is enough to meet the set learning goals; can be daily/weekly based
- if Tier 2 support is not enough, then moving on to Tier 3 support needs to be considered

b)

Methods for reading and spelling: For a complete answer (A) two instructional methods are presented, one for reading accuracy or fluency and one for spelling, which could be used in Tier 2 instruction. These should be taken from the literature and lectures related to the course and can include some of the following:

Reading:

- Phonological awareness training (accuracy)
- Teaching the alphabetic principle (accuracy)
- Reading syllables, words, or decodable text (accuracy)
- Explicit modelling of fluent reading (fluency)
  - Either by a teacher, peer, parent, or audio as a model
- Repeated readings (with corrective feedback) (fluency)
- Reader's theater (fluency)
- Speed drills (fluency)
- Choral reading (fluency)
- Neurological impress method (fluency)

Spelling:

- Teaching *basic skills*
  - phonological awareness, orthographic awareness and/or morphological awareness (examples of how these skills can be trained need to be given)
- Teaching *strategies* to acquire and apply knowledge (examples of programs to train strategies can be given, such as Phonics and Spelling Through Phoneme-Grapheme Mapping, as well as

separate strategies, such as review of regular confusions, practicing ordering sounds in words, practicing standard spelling patterns, grouping words for instruction around patterns, etc.)

- Explicit instruction (incl. error analysis to tailor intervention)
- Multisensory techniques (e.g., combining saying, tracing, and writing words)
- Flow list procedure (brief daily testing and review of a list of words that are often spelled incorrectly by the child)

Methods for mathematics: For a complete answer (A) two instructional methods are presented, which could be used in Tier 2 instruction. These should be taken from the literature and lectures related to the course, and can include some of the following:

- Explicit instruction (incl. different phases, e.g., modeling, teacher guided and independent practise)
- Using visual representation (incl. concrete-semiconcrete-abstract phases, why visual representations are used, what kind of materials and how those could be used for example in learning of multiplication or multi-digit numbers)
- Digital / computer-assisted instruction
- Focus on supporting basic number sense skills (as introduced by Butterworth)
- Specific programs can be named and introduced with proof of evidence of being effective (e.g., ThinkMath, Vektor, NumberRace/Tall i farta)

Hovedlitteratur:

- Mononen & Lopez-Pedersen (2019): Matematikkvansker
- Butterworth (2019): Chapter 10
- Forelesninger:
  - Matematikkvansker V: Intervention | tiltak (Canvas)
  - Forelesning 1 – Reading development & accuracy difficulties (Canvas)
  - Forelesning 2 – Reading fluency difficulties (Canvas)
  - Forelesning 4 – Spelling difficulties (Canvas)
- Bourassa & Treiman, 2001
- Cain, 2010

In order to pass (E), a student should be able to explain the general idea of the Tier 2 instruction (e.g, two points given in the list), and give one brief example for both reading and mathematics methods to support learning.

5) Karakterbeskrivelse

Karakter	Generell beskrivelse	Fagspesifikk beskrivelse
A	Fremragende prestasjon som skiller seg klart ut. Kandidaten viser særlig god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.	Kandidaten viser høyt kunnskapsnivå, særdeles god oversikt over emnerelevant litteratur og forståelse for emnets spesialpedagogiske område. Kandidaten viser brede og solide kunnskaper om emnet, samt evne til kritisk reflektert og/eller original anvendelse av disse. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes sikkert, og drøftingen bæres opp av analytiske problemstillinger. Framstillingen er klart resonnerende og argumentativ, og det er korrekt bruk av referanser og kildehenvisninger.
B	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten viser en meget god oversikt over emnerelevant litteratur, og demonstrerer god forståelse for og selvstendig anvendelse av kunnskaper inn emnet. Begreper, teorier og empirisk kunnskap anvendes selvstendig i drøfting, og framstillingen er resonnerende og argumentativ, samt korrekt bruk av referanser og kildehenvisninger.
C	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene	Kandidaten viser en ryddig og god oversikt over emnerelevant litteratur, og viser god oversikt over emnets kunnskapsstoff. Relevante begreper, teorier og empirisk kunnskap brukes i drøftingen. Besvarelse viser svakheter når det gjelder presisjon i begrepsbruk og evne til analytisk anvendelse av kunnskapen, spesialpedagogisk resonnement og argumentasjon.
D	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten kan gjøre rede for deles av den emnerelevante litteraturen, men viser ujevne kunnskaper eller lite faglig selvstendighet. Besvarelsen preges av gjengivelse og i liten grad drøfting av teorier, begreper og empirisk kunnskap, samt upresis og til dels feilaktig begrepsbruk.

E	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten viser noe kunnskap om, men svært mangelfull oversikt over emnerelevant litteratur. Prestasjonen er tilstrekkelig og innfrir minimumskravene sett i forhold til emnets læringsmål, men heller ikke mer. Begreper og teorier er til dels feilaktig gjengitt, og det er ingen relevant drøfting av oppgitte problemstillinger.
F	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimums-kravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.	Kandidaten har kun svært overflatisk oversikt og den relevante emnelitteraturen og viser store hull i kunnskapen om emnets sentrale temaer. Prestasjonen oppfyller ikke minimumskravene i forhold til emnets læringsmål, verken teoretisk eller empirisk.